

1. Vad är Ersättningsfonden för investerare?

Ersättningsfonden för investerare har grundats för att trygga investerares tillgodohavanden om en investerings-tjänsteleverantör som är medlem i fonden inte kan betala investerarens tillgodohavanden enligt överenskommelse.

Primärt ligger ansvaret för investerarnas tillgodohavanden hos den leverantör av investeringstjänster eller det kreditinstitutet vars kund investeraren är.

Skyddet omfattar bland annat förmedling och utförande av order, kapitalförvaltning och emissioner.

Fondanknutna försäkringar eller placeringsfondsverksamhet omfattas inte av skyddet.

Insättningarna ersätts från antingen Insättningsgarantifonden eller Ersättningsfonden för investerare.

2. Vem hör till Ersättningsfonden för investerare?

Medlemmar i ersättningsfonden är alla finländska företag som tillhandhåller investeringstjänster, som värdepappersföretag, kreditinstitut och fondbolag som tillhandhåller kapitalförvaltningstjänster.

Medlemsavgifterna som medlemmarna betalar samt de årliga understöds- och förvaltningsavgifterna används för att samla in kapital för eventuella ersättningsfall och för att täcka fondens administrationskostnader.

3. Till vem och vad betalas från ersättningsfonden?

Ersättningsfonden för investerare ger skydd till icke-professionella kunder. En privatperson är inte en professionell kund, om inte tjänsteleverantören har kategoriserat kunden som en professionell kund. Enligt lag ska de medel som hör till kundens investeringsverksamhet hållas åtskilda från fondmedlemmens egna medel och övriga kundmedel. Det innebär att kundens medel ska kunna återbetalas omedelbart på kundens begäran.

I undantagsfall är det möjligt att kundens medel har sammanslagits med tjänsteleverantörens medel eller de av någon annan orsak inte kan återbetalas.

Fonden ersätter investerarens medel då en medlem i fonden inte har återbetalat medel enligt avtal till en investerare som skyddas av fonden. Fondmedlemmen ska i så fall vara insolvent.

Fonden ersätter till exempel inte förluster på grund av ändringar i aktiekurserna. Kunden ansvarar alltid för konsekvenserna av sina investeringsbeslut.

4. Hur mycket betalas i ersättning?

Ersättningsbeloppet som betalas till en investerare är 9/10 av investerarens fordring på en tjänsteleverantör, dock högst 20 000 euro. Ersättningen beräknas enligt marknadskursen för värdepappren på den första av antingen den dag då Finansinspektionen fattade beslut om ersättningskyldighet eller den dag då tjänsteleverantören försetts i likvidation, företagsanering eller konkurs.

Av begränsningen följer att en investerare vars tillgodohavanden uppgår till cirka 22 222 euro, kan få den maximala ersättningen om 20 000 euro, eftersom 90 procent av 22 222 euro är 20 000 euro. En investerare vars tillgodohavanden uppgår till 20 000 euro, kan få en ersättning om 18 000 euro. Även en investerare vars tillgodohavanden på tjänsteleverantören är större än 22 222 euro kan få en ersättning om 20 000 euro.

Aktieinvesterare A handlar med börsnoterade aktier ungefär en gång om året. Portföljvärdet är 50 000 euro. Investeraren kategoriseras inte som en professionell kund.

Om den tjänsteleverantör som A använder försetts i konkurs är A:s medel på kundmedelkontona säkrade eftersom de inte räknas in i konkursboet. Om tjänsteleverantören har brutit mot lagen och sammanslagit kundmedlen med sina egna medel, betalar Ersättningsfonden för investerare en ersättning om 20 000 euro för A:s tillgodohavanden om 50 000 euro. Resterande 30 000 euro ska A bevaka i konkursen.

5. Att ansöka om ersättning

Investeraren kan ansöka om ersättning genom att anmäla fordringen hos Finansinspektionen.

Finansinspektionen fattar inom 21 dagar efter att ha blivit underrättad beslut om huruvida ersättningsfonden ska betala ersättning till investeraren. Förutsättning för ersättningen är att tjänsteleverantören har försummat återbetalningen av tillgodohavandena på grund av permanent insolvens.

Det är inte möjligt att ansöka om ersättning om tjänsteleverantören har underlåtit att återbetala kundens medel av annan orsak än insolvens. Det är inte heller möjligt att ansöka om ersättning i sådana övergående omständigheter där återbetalningen har fördröjts till följd av strejk, tekniska problem eller andra orsaker som kan anses utgöra force majeure.

För ersättningsbeslutet ska tjänsteleverantören lämna till Finansinspektionen och Ersättningsfonden för investerare information om samtliga investerare och deras tillgodohavanden.

Finansinspektionen delger sitt beslut till ersättningsfonden och tjänsteleverantören. Om tjänsteleverantören har en filial i utlandet, delges beslutet också tillsynsmyndigheterna och det system som motsvarar ersättningsfonden i det aktuella landet.

Ersättningsfonden meddelar tjänsteleverantörens kunder skriftligen om Finansinspektionens beslut. Dessutom meddelar ersättningsfonden genom annonser i Officiella tidningen och de största regionala dagstidningarna om vilka åtgärder investerarna ska vidta för att säkra sina tillgodohavanden.

6. När betalas ersättningen?

Ersättningsfonden ska betala investerarens tillgodohavanden utan dröjsmål och senast inom tre månader efter Finansinspektionens beslut. Om fondmedlemmen har försatts i likvidation, företagssanering eller konkurs före Finansinspektionens beslut, räknas tidsfristen från beslutet om detta.

Finansinspektionen kan av särskilda skäl bevilja fonden förlängd betalningstid på högst tre månader. Oavsett en eventuell förlängning ska ersättningsfonden betala ersättningen omedelbart om fördröjningen är oskälig för ersättningsmottagaren, till exempel om dennes utkomst beror på ersättningen.

Ersättning betalas

- till icke-professionella kunder
- för klara och obestridliga fordringar
- när investerarens medel inte har återbetalats
- när tjänsteleverantören är permanent insolvent.

Ersättning betalas inte

- till professionella kunder
- för fondanknutna försäkringar
- för kursförändringar eller förluster i investeringsverksamheten.

7. Vad består ersättningsfondens tillgångar av?

Bestämmelser för att trygga tillräckliga medel för täckning av ersättningsanspråk finns i lagstiftningen. Enligt lag ska ersättningsfonden ha ett minimikapital på 12 miljoner euro. Om ersättningsfondens medel inte räcker till för betalning av ersättningar till investerarna kan fonden uppta kredit för sin verksamhet.

8. Förvaltningen av Ersättningsfonden för investerare

Ersättningsfonden och dess angelägenheter sköts av en delegation som väljs av fondmedlemmarna samt av styrelsen som tillsätts av delegationen. Styrelsen kan utse ett ombud för fonden.

Delegationen ska övervaka att fonden förvaltas enligt lagstiftningen och fondens stadgar samt myndigheternas bestämmelser och beslut.

Styrelsen består av representanter för fondföretag och kreditinstitut. Styrelsen handlar på ersättningsfondens vägnar och sköter dess angelägenheter. Styrelsen tillsätter ett ombud som sköter fondens löpande ärenden. Ersättningsfonden har en CGR-revisor. Fonden står under Finansinspektionens tillsyn.

För mer information, kontakta

- Ersättningsfonden för investerare
- Finansinspektionen
- Din leverantör av investeringstjänster.